

УДК 336.76 (477)

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ****Тіверіадська Л.В.,
Якименко А.М.***ДВНЗ Придніпровська Державна Академія Будівництва та Архітектури, м. Дніпро*

Дана стаття присвячена проблемам сучасного розвитку фондового ринку в Україні, які не дають змоги ефективно виконувати поставлені державою завдання та цілі. Фондовий ринок сприяє фінансовій стабілізації та поступовому розвитку національної економіки, а також її захисту від несприятливих зовнішніх впливів. Метою роботи є аналіз сучасного стану та виявлення проблемних місць у розвитку фондового ринку, а також встановлення пріоритетних векторів інтеграції фондового ринку України у світовий фондовий ринок. Проведено аналіз його сучасного стану в Україні. Обґрунтовано, що фондовий ринок є ключовим фактором мобілізації фінансово капітальних ресурсів, а також інструментом проведення інноваційної політики у державі. Визначено ефективність державного регулювання фондового ринку України. Запропоновано комплекс регулятивних заходів щодо підвищення стійкості та прозорості фондового ринку.

Ключові слова: фондовий ринок, цінні папери, акції, облігації, інвестори, залучення інвестицій

UDC 336.76 (477)

**CURRENT STATE AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT
OF THE STOCK MARKET OF UKRAINE****Tiveriadska L.
Yakymenko A.***Pridniprovs'ka State Academy of Civil Engineering and Architecture, Dnipro*

This article is devoted to problems of the modern development of the stock market in Ukraine, which don't allow to effectively performing state tasks and goals. The stock market promotes financial stabilization and gradual development of the national economy, as well as its protection against adverse external influences. The purpose of the work is to analyze the current state and identify the problem areas in the development of the stock market, as well as to establish the priority vectors of integration of the Ukrainian stock market into the world stock market. An analysis of its current state in Ukraine is conducted. It is substantiated that the stock market is a key factor in the mobilization of financial capital resources, as well as an instrument for conducting innovation policy in the state. The effectiveness of state regulation of the stock market of Ukraine is determined. A set of regulatory measures aimed at increasing the stability and transparency of the stock market is proposed.

Keywords: stock market, securities, stocks, bonds, investors, attraction of investments

Актуальність проблеми. На сучасному етапі розвитку фондового ринку України існує велика необхідність забезпечення ефективного управління ризиками, які супроводжують діяльність на фондовому ринку. Нестабільна ситуація та постійні кризові явища спричиняють значні втрати для економіки країни у вигляді відтоку капіталу. Як елемент вітчизняної економічної системи, розвинутий та впорядкований фондовий ринок може полегшити розв'язання важливих цілей, які стоять перед Україною, таких як забезпечення стабілізації економіки та поступового її переходу до стійкого зростання за допомогою залучення інвестиційних ресурсів у економіку країни, сприяння перетворенню заощаджень фізичних та юридичних осіб в інвестиції, тим самим підштовхуючи та підтримуючи вітчизняний фондовий ринок для інтеграції у світове фінансове середовище.

Сучасний розвиток фондового ринку України не дає змоги ефективно виконувати поставлені державою завдання та цілі. Тому дослідження основних проблем сучасного фондового ринку України та способів їх розв'язання є досить актуальним.

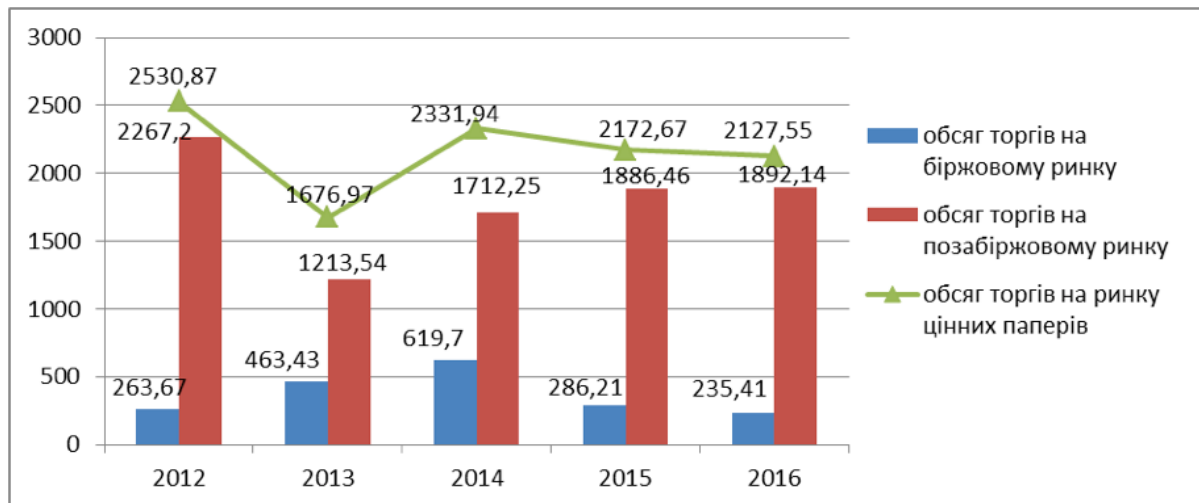
Аналіз досліджень та публікацій. Різні аспекти розвитку фондового ринку, а також аналізу проблем його функціонування присвячено величезну кількість наукових робіт. Серед вітчизняних слід відзначити Д. Бутенко, Д. Леонова, С. Москвіна, С. Боринець, О. Жумаєву, О. Мендрула, О. Вівчар, О. Белікова, А. Непран та інших. Серед зарубіжних дослідників, таких як Г. Марковіц, У. Шарп, М. Міллер. Слід відзначити дослідження фондового ринку О.Мертенса, також роботи Л.В. Жураховської, у яких вона різнобічно розкриває аспекти функціонування фондового ринку. Не варто забувати про роботи В. Д. Базилевича спрямовані на дослідження фондового ринку як частини фінансового ринку.

Проте незважаючи на велику кількість досліджень, присвяченим проблемам розвитку і функціонування сучасного фондового ринку в Україні, залишається багато актуальних не вирішених питань щодо причин його нестабільного функціонування. Високі ризики на фондовому ринку які виникають в наслідок недосконалої законодавчої бази, а також нестабільна політична ситуація в державі, не сприяють широкому залученню фінансових ресурсів для інвестування інноваційних та інших довгострокових економічних проектів, що є основним завданням вітчизняного фондового ринку.

Метою статті є аналіз сучасного стану та виявлення проблемних місць у розвитку фондового ринку, а також встановлення пріоритетних векторів інтеграції фондового ринку України у світовий фондовий ринок.

Виклад основного матеріалу. Фондовий ринок – складна організаційно-економічна система з високим рівнем цілісності і закінченості технологічного циклу. Розвиток фондового ринку, як необхідного елемента інфраструктури ринкової економіки, є чутливим індикатором економічних процесів, що відбуваються, важливим стимулятором економічного розвитку країни. Фондовий ринок є багатограним, тому і проаналізувати його можливо у різних розрізах. Найбільш зручними та наглядними буде аналіз ринку за цінними паперами та за учасниками, які діють на ньому. Але почнемо із загального стану.

За даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) обсяг торгів на ринку цінних паперів за підсумками 2016 року знизився на 2,07%, порівняно з показником 2015 року, та становив 2 127,55 млрд. грн. (рис. 1).

Рис. 1. Обсяги торгів цінними паперами на фондовому ринку України у 2012 – 2016 роках, млрд. грн.

Складено авторами на основі даних [7]

За підсумками 2015 року обсяг торгів на ринку цінних паперів знизився на 6,83% у порівнянні з 2014 роком та становив 2 172,67 млрд. грн. Загалом, обсяг торгів на організованому ринку скоротився більше ніж вдвічі досягнувши рівня 2012 року. Це фактично призвело до притоку капіталу на позабіржовий ринок, що ми і спостерігаємо у збільшенні обсягу торгів, порівняно із 2013-14 роками.

Зміну структури обсягу торгів на ринку цінних паперів з розподілом за фінансовими інструментами наведено у таблиці 1. Дані таблиці дуже інформативно показують зміни тенденцій стосовно обсягу торгів на фондовому ринку у розрізі цінних паперів.

У період з 2005 по 2008 роки – лідерами за обсягами торгів є акції, векселі та корпоративні облигації. Це є найбільш прибуткові цінні папери, які обертаються на ринку, але водночас і найбільш ризикованими. Дивлячись на це, можна сказати, що в цей період інвестори були зацікавлені в отриманні прибутків та вели агресивну політику.

Таблиця 1 - Структура обсягу торгів фінансовими інструментами на фондовому ринку України за 2005-2016 рр.

Вид цінного паперу	обсяг торгів фінансовими інструментами по роках, %											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Акції	44,5	45,8	37,6	39,9	44,1	36,7	29,8	23,4	10,2	17,9	21,3	22,9
Векселі	33,0	28,9	28,2	21,3	25,2	20,5	16,5	16,9	0,2	0,08	1,34	0,99
Державні облигації	6,77	8,29	7,94	7,07	9,28	23,0	39,4	48,1	43,0	29,5	13,1	16,0
Облигації підприємств	8,08	12,7	17,9	23,2	7,6	4,51	4,78	4,93	5,9	3,0	2,47	2,61
Депозитні сертифікати	5,19	0,85	2,39	2,67	6,59	8,1	3,53	0,54	8,99	38,3	56,7	53,9
Деривативи	0,5	0,05	0,02	0,03	0,01	0,24	1,10	0,98	1,07	0,41	0,27	0,11
Інвестиційні сертифікати	1,45	2,89	5,36	4,97	7,15	6,91	4,78	5,37	29,7	10,3	4,7	3,3
інші	0,55	0,61	0,65	0,37	0,09	0,08	0,11	0,34	1,01	0,56	0,12	0,15
Всього	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Джерело складено авторами на основі даних [7]

Але криза 2008 року повертає картину в інший бік – на місце корпоративних облигацій приходять державні, які приносять менший дохід, але й водночас менший ризик. І поступово державні облигації витісняють обсяги торгівлі колишніми лідерами, такими як акції та векселі. Така ситуація відбувається до 2013 року. У період з 2008 по 2013 роки, ми бачимо збільшення консервативності фондового ринку України та зменшення обсягів інвестування у ризикові цінні папери та поступове зменшення їх частки. У 2013 році обсяги торгів акціями, порівняно з іншими цінними паперами, були найменшими за всю історію незалежної України. Торгівля векселями практично повністю зникла з ринку і зараз складає неймовірно низькі значення. Безпосередньо у 2013 році поряд із консервативними державними облигаціями зростає роль похідних цінних паперів. Це спричинено пошуком інвесторів альтернативних засобів заробітку окрім акцій, стан яких погіршується, та збільшення можливих прибутків. Але у 2014 році різка зміна валютного курсу знову розвертає інвесторів в інших напрямках. Державні облигації перестають бути засобом обігу, а використовуються лише для захисту частини інвестованого капіталу. Досить невдалий досвід із деривативами призводить до поступового зменшення обсягів торгів ними. Водночас із

цим, пожевавлюється торгівля акціями. Та все ж таки, лідером з обсягу торгів являється новий цінний папір – депозитний сертифікат, який в свою чергу є достатньо прибутковим (має прибутковість вищу за облігації) та відносно незначний ризик.

Що стосується організованого ринку, то там ситуація відрізняється досить кардинально (табл. 2). На даний час, на організованих ринках значну роль відіграють обсяги торгівлі саме облігаціями державних позик і цьому є логічне пояснення – така тенденція спричинена зменшенням популярності акцій та постійними емісіями нових облігацій.

Таблиця 2 - Структура обсягу торгів фінансовими інструментами на організованому фондовому ринку України за 2005-2016 рр

Вид цінного паперу	розподіл за фінансовими інструментами по роках, %											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Акції	22,3	23,9	38,7	31,3	37,6	40,2	33,7	8,90	9,69	4,15	2,03	0,92
Державні облігації	23,6	29,3	8,25	22,7	22,7	46,4	42,1	67,8	74,6	88,1	87,4	89,3
Облігації підприємств	39,8	41,8	49,4	44,0	19,6	5,11	9,1	9,99	10,3	5,3	4,7	3,9
Депозитні сертифікати	4,98	0,15	0,06	0,13	0,08	0,11	0,20	2,42	0,20	0,13	0,03	4,72
Деривативи	4,14	0,31	0,14	0,32	0,14	2,84	10,1	9,39	3,89	1,55	2,04	0,97
Інвестиційні сертифікати	1,1	1,14	1,25	0,53	19,8	5,44	4,84	1,51	1,34	0,68	0,76	0,17
інші	4,08	3,41	2,25	1,22	0,08	0,11	0,20	2,42	0,20	0,09	3,04	0,02
Всього	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Джерело складено авторами на основі даних [7]

Останнім часом це пов'язано зі зменшенням дохідності акцій, особливо капітальної. Саме ці чинники спричинили зростання такої частки державних облігацій, яка у 2016 році складала майже 89%. Стосовно інших цінних паперів, то на організованому ринку їх частка просто мізерна: Інвестиційні сертифікати – 0,17%, акції – 0,92%, корпоративні облігації – 3,9%, деривативи 0,97%.

За даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку станом на листопад 2016 року в Україні зареєстровано 10 організаторів торгів на фондовому ринку [7]. Розглянемо структуру безпосередньо на цих ринках (табл. 3).

Як ми бачимо, існувала величезна прірва між організаторами торгів. Деякі не обслуговують і десятої відсотка обсягу, в той час як на інших обертається майже 58%. Це стосується біржі Перспектива, яка за останні декілька років вийшла в лідери за обсягами торгів залишивши далеко позаду своїх найбільших суперників – Українські біржу та біжу ПФТС.

Таблиця 3 - Структура обсягу торгів на організаторах торгівлі протягом 2012 – 2016 рр.

Організатор торгівлі	Обсяг торгів на організаторах торгівлі по роках, %				
	2012	2013	2014	2015	2016
Перспектива	55,21%	67,23%	79,15%	76,98%	57,80%
ПФТС	33,93%	23,78%	15,47%	18,58%	39,81%
УБ	9,11%	2,35%	1,38%	2,34%	1,50%
КМФБ	0,81%	2,54%	1,60%	1,25%	0,74%
Універсальна	0,25%	2,82%	2,06%	0,21%	0,11%
СЄФБ	0,14%	0,23%	0,20%	0,49%	0,03%
УМВБ	0,02%	0,0003%	0,04%	0,04%	0,01%
УФБ	0,16%	0,72%	0,07%	0,11%	0,01%
ІННЕ КС	0,004%	0,05%	0,004%	0,002%	0,001%
УМФБ	0,38%	0,26%	0,02%	0,002%	-
Усього	100	100	100	100	100

Джерело складено авторами на основі даних [7]

Стосовно 2016 року більшість фондових бірж демонструють зниження загального обсягу біржових контрактів. Причиною такого падіння є різке зменшення неринкових угод на організованому ринку. Крім того, 3 із 8 фондових бірж не виконали вимоги до мінімальної кількості наявних торговельних днів протягом року. Зростання спостерігається лише на ПФТС, до якої перейшла частина торгів з ОВДП [7]. Все ж таки, названі три біржі є найбільшими організаторами торгів в Україні. Кожна з них спеціалізується на одному з видів цінних паперів, хоча спеціалізація є вимушеною, а не свідомою. Так на біржі Перспектива обертаються в основному державні облигації України. На біржі ПФТС – корпоративні облигації, хоча у 2016 році також збільшилась частка державних облигацій України. На біржі УБ – домінують акції (табл.4).

Таблиця 4 - Обсяги біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі в Україні у 2016 році (в розрізі цінних паперів), млн. грн.

Організатор Торгівлі	Акції	Облігації підприємств	Державні облигації України	Облігації місцевої позики	Депозитні сертифікати	Інвестиційні сертифікати	Деривативи	Усього
УФБ	8	9	0	0	0	1	0	18
ІННЕКС	2	0	0	0	0	0	0	2
Універсальна	11	40	0	0	0	4	0	55
ПФТС	245	5 012	86 138	0	0	1	0	91 396
КМФБ	31	1 343	0	0	0	299	0	1 673
УМВБ	22	0	0	0	0	0	0	22
Перспектива	3	2 112	102 876	0	11 377	49	689	117 106
СЄФБ	0	58	0	0	0	1	0	59
УБ	1 681	17	201	0	0	25	1247	3 172
Усього у 2016 р.	2 003	8 590	189 215	0	11 377	380	1937	213 502
Усього у 2015 р.	5 811	13 534	250 133	20	8 715	2 170	5 210	286 208

Джерело складено авторами на основі даних [7]

Розглянувши детально таблицю, видно, що три лідери організації торгівлі є спеціалізованими, тобто кожна із бірж є лідером у певному виді цінного паперу. Українська біржа (УБ) – має найбільший обсяг контрактів по акціям (1,68 млрд. грн.), сильно випереджаючи всіх інших, крім того на біржі обертаються значні обсяги біржових контрактів з деривативами. На Біржі ПФТС домінують облігації підприємств (5,0 млрд. грн.) та у 2016 році збільшилась частка контрактів із державними облігаціями (86,1 млрд. грн.). Біржа Перспектива спеціалізується на державних облігаціях (102,9 млрд. грн.) та депозитних сертифікатах (11,4 млрд. грн.).

Фондовий ринок забезпечує рух капіталу шляхом обігу різноманітних видів цінних паперів та їх похідних. Саме через механізми фондового ринку формуються пропозиція і попит на інвестиційні ресурси, відбувається їх акумуляція та перерозподіл з метою економічного зростання.

Залучення інвестицій в економіку є для України пріоритетним завданням, що потребує використання як внутрішніх, так і зовнішніх джерел. Однак ускладнення доступу до дешевих зовнішніх джерел фінансування, слабкий розвиток українського фондового ринку та неповне використання його можливостей призводять до зниження конкурентоспроможності української економіки [9].

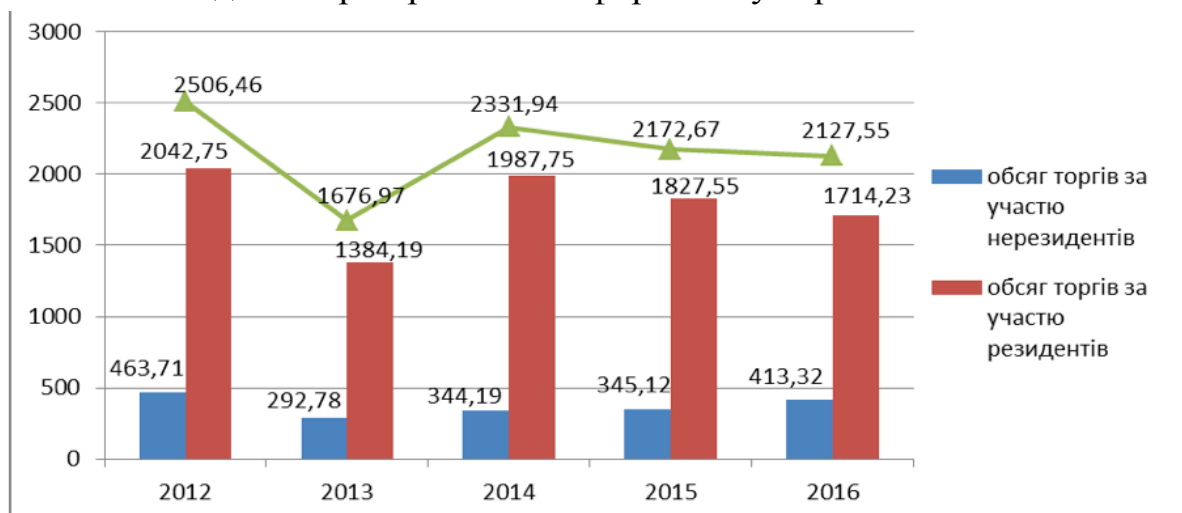
Розглянемо загальний стан речей, який буде стосуватися безпосередньо ситуації всередині країни, тобто залучення інвестицій через вітчизняні фондові біржі.

Механізм залучення іноземних коштів в економіку країни через фондовий ринок відбувається досить просто, а саме – участю нерезидентів у здійсненні операцій на ринку цінних паперів. А фіксація резидентності осіб, які інвестують капітал на українському фондовому ринку, дозволяє підрахувати, скільки ж іноземного капіталу пройшло через біржу.

За даними НКЦПФР у 2016 році обсяг торгів на ринку цінних паперів за участю нерезидентів становив 413,32 млрд. грн. (рис. 2)

Обсяги торгів, пов'язані із нерезидентами на даний час не мають певної тенденції, адже дуже сильно залежать від ситуації в країні. Це спостерігається у 2012-2013 роках, коли обсяг торгівлі різко впав (як з резидентами, так і з нерезидентами), причиною цього стали події

всередині нашої країни. Що стосується 2014-2015 років, то не дивлячись на зменшення загального обсягу торгів (у тому числі і зменшення обсягу торгів пов'язаних із резидентами), обсяг торгівлі за участю нерезидентів збільшився приблизно на 0,3%. Це незначний показник, але факт того, що відбулося зростання порівняно із падінням загального обсягу – є гарним знаком та свідчить про правильно сформовану стратегію.

Рис. 2. Обсяг торгів на ринку цінних паперів порівняно з обсягом виконаних договорів з нерезидентами у 2012 – 2016 роках, млрд. грн.

Складено авторами на основі даних [7]

Для розуміння, чи відбувався притік капіталу, чи його відтік лише показників обсягів торгів недостатньо, необхідно розглянути структуру операцій, які відбувалися на фондовому ринку за участю нерезидентів за останні 5 років. Протягом останніх років обсяги продажу цінних паперів нерезидентами переважають обсяги придбання (табл. 5).

Таблиця 5 - Структура операцій з цінними паперами за участі нерезидентів на фондовому ринку України 2012-2016 роки, млрд. грн.

	Купівля	Продаж	Сальдо
2012 рік	236,19	224,99	11,20
2013 рік	160,87	131,68	29,18
2014 рік	169,09	173,64	-4,37
2015 рік	160,80	183,58	-22,78
2016 рік	163,66	248,54	-84,88

Джерело складено авторами на основі даних [7]

Поглянувши на динаміку, можна сказати, що найбільш привабливими були 2012 та 2013 роки, коли було отримано позитивне сальдо обсягу інвестицій. У 2013 році це значення сягнуло 29 млрд. грн.

Але у зв'язку із негативними подіями у державі, відбулося різке падіння в протилежний бік і у 2014 та 2016 роках сальдо обсягу

інвестицій було від'ємним. Причому у 2016 році воно сягнуло майже 85 млрд. грн. з негативним знаком мінус. Це є досить негативним сигналом і демонструє занепад іноземного капіталу на фондовому ринку України.

З усього вище сказаного можна зробити висновок, що нині фондовий ринок не виконує своєї основної функції – залучення інвестицій і перерозподіл капіталу.

Проаналізувавши сучасний стан фондового ринку в Україні, необхідно розглянути перспективні вектори подальшого розвитку фондового ринку України та інтеграції у світовий фондовий ринок.

Розвиток фондового ринку України з самого початку свого зародження в незалежній Україні зустрічався із великою кількістю перешкод та проблем. Беручи до уваги світовий досвід, протягом останніх 20 років вітчизняний фондовий ринок намагається сформуватися, але існує низка перешкод, які заважають українському фондовому ринку стати на той же рівень, що й європейські фондові ринки, а саме:

- недосконалість нормативно-правового забезпечення з регулювання фондового ринку;
- низький рівень капіталізації;
- відсутність належної державної підтримки фондового ринку;
- високий ступінь ризиків;
- відсутність розвиненої мережі інституційних інвесторів;
- нестача кваліфікованого персоналу;
- низький рівень участі населення в діяльності фондового ринку;
- порушення прав інвесторів;
- відсутність відкритого доступу до інформації. [10]

Для розв'язання цих проблем роль держави як стабілізуючого фактора неминуче зростає. Будь-які зміни починаються з реформ, які неможливо здійснювати без держави. Тому реформування українського фондового ринку потребує втручання держави. Саме держава повинна виконувати системоутворювальну функцію, визначаючи параметри майбутньої соціально-економічної системи, темпи й напрям перетворень.

Незмінними головними завданнями державного регулятора, як і раніше, є збільшення капіталізації та ліквідності фондового ринку, вдосконалення ринкової інфраструктури, поліпшення механізмів захисту прав інвесторів, вдосконалення умов і правил державного регулювання та нагляду на фондовому ринку, концентрація зусиль на підвищенні відповідальності учасників ринку, розвитку ринку облігацій,

вдосконаленні емісії цінних паперів та діяльності акціонерних товариств у цілому.

Також уваги регулятора вимагають окремі аспекти бухгалтерського обліку на фондовому ринку. Одним з пріоритетних напрямів державного регулювання фондового ринку є створення комфортних умов для інвесторів і захист їх прав, тому державні регулятори зосередилися на розчищенні фондового простору від фіктивних цінних паперів, боротьбі з маніпулюванням цінами на ринку [11].

Досягнення мети перетворення фондового ринку в механізм інвестиційного обслуговування економіки можливо тільки за наявності ясної стратегії держави по реформуванню фондового ринку, яка визначить основоположні напрями його подальшого реформування та суттєвої модернізації на усіх рівнях – правовому, інституційному і технологічному. Наразі у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інвесторів від зловживань на ринках капіталу» (реєстраційний номер №6303 від 06.04.2017р.). Проектом передбачені зміни до законодавства, які дозволять забезпечити чіткі та прозорі правила гри для учасників ринку капіталів України; протидіяти зловживанням з цінними паперами; збільшити інвестиції в економіку через підвищення довіри до системи державного регулювання ринку капіталів в Україні.

Зокрема, законопроектом пропонується закріплення в законодавстві гарантій незалежності регулятора ринку – Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), – у тому числі фінансової, а також удосконалення системи нагляду та контролю за діяльністю на ринку капіталів з урахуванням найкращого світового досвіду. Незалежність регулятора буде гарантуватися стабільним і гарантованим фінансуванням, обсяг якого повинен визначатися на підставі необхідних витрат для нагляду за ринком; заборонаю втручатися у діяльність регулятора жодним політичним силам чи посадовим особам; механізмом прийняття рішень, які не повинні потребувати погодження чи реєстрації іншими державними органами. [12].

Подальший розвиток фондового ринку залежить від конкретних заходів держави у сфері розбудови фінансової системи. Для стимулювання розвитку фондового ринку України та сприятливого інвестиційного клімату необхідно активно впроваджувати низку заходів, а саме:

- удосконалення конкурентоспроможності фондового ринку, шляхом створення сприятливих умов з боку державної політики стосовно оподаткування на фондовому ринку;
- узгодження суперечностей в законодавстві, налагодження внутрішньої роботи регуляторів та чіткого розділення повноважень між ними, вирішення суперечливих ситуацій між учасниками фондового ринку використовуючи прямі та непрямі методи впливу;
- розширення ринку для залучення більшої кількості інвесторів та забезпечення його ліквідності й оборотності, задля пришвидшення обертання капіталу на ринку;
- забезпечення достатнього рівня захисту інвесторів, які могли б вкласти свої кошти у цінні папери, тим самим покращивши ситуацію на фондовому ринку;
- покращення умов функціонування інвестиційних та пенсійних фондів, шляхом впровадження міжнародних стандартів результативності інвестування GIPS, здійснення реформ з метою вдосконалення інфраструктури ринку;
- розширити спектр інвестиційних інструментів, що обертаються на фондовому ринку для покращення диверсифікації інвестиційного портфелю;
- створити передумови поступової централізації національного біржового ринку, централізації ліквідності, переходу конкуренції в біржовому сегменті з локального рівня на міждержавний.

Висновки. Отже, фондовий ринок України є важливим фундаментом для зростання і розвитку стабільності національної ринкової економіки, а також інструментом проведення інноваційної політики у державі. Аналіз основних показників діяльності фондового ринку показав, що сучасний ринок цінних паперів України має надзвичайно високий ступень фрагментації, обмежену ліквідність, недосконале законодавче регулювання ціноутворення, обмежену різноманітність видів цінних паперів, дефіцит внутрішніх грошових ресурсів для інвестицій. Саме це є основними перешкодами на шляху розвитку фондового ринку та ринку капіталу в цілому.

Попри недоліки, ринок цінних паперів має потенційні можливості для подальшого розвитку, а пріоритетним напрямком повинно стати оздоровлення інвестиційного клімату, шляхом удосконалення законодавчої бази і захисту потенційних інвесторів, що сприятиме залученню інвестиційних ресурсів для спрямування їх на оновлення

виробничого потенціалу та забезпечення подальшого зростання виробництва й економіки країни в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Беліков О. Цінні папери та фондовий ринок в контексті європейських прагнень України / О. Беліков // Юстиніан : юрид. журн. – 2012. – № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.justinian.com
2. Боринець С.Я. Економічна природа та призначення державних цінних паперів / С.Я. Боринець, Л.В. Могилко // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 13. – С. 29-31.
3. Вівчар О.Й. Сучасні тенденції розвитку ринку цінних паперів в Україні / О.Й. Вівчар [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/
4. Жумаєва О.І. Ринок цінних паперів України: значення та перспективи розвитку / О.І. Жумаєва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/konfer24/794.htm>
5. Мендул О.Г. Фондовий ринок: операції з цінними паперами: Навч. посіб. / О.Г. Мендул, І.А. Павленко. – К.: КНЕУ, 2000. – 156 с.
6. Непран А.В. Ресурси ринку капіталу в системі інвестиційного фінансування реального сектору економіки України [текст] / А.В. Непран // Фінанси України. – 2012. – № 5. – С. 99-109.
7. Річний звіт НКЦПФР за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua/activities/annual>
8. Краснова І.В. Фондовий ринок України: стан та перспективи розвитку / І.В. Краснова // Проблеми економіки – 2014.- №1. – С. 129-134.
9. Завезіон М. Фондовий ринок і формування інвестиційного капіталу / М. Завезіон // Вісник КНТЕУ. – 2014. – № 1.
10. Калюга О.О. Державне регулювання фондового ринку в Україні: проблеми і шляхи вирішення / О.О. Калюга // Теорія та практика державного управління. – 2012. – № 2 (37) – С. 270-276.
11. Кіктенко О.В. Питання державного регулювання балансу фондового ринку України та його саморегулювання / О.В. Кіктенко // Державне управління. – 2013. – № 4 (44) – С. 19-22.
12. Офіційна сторінка Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nssmc.gov.ua/fund/analytics>.